

2025 EĞİTİM BÜTÇESİ

15 Kasım 2024

Ankara

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	3
2. EĞİTİM BÜTÇESİ	5
2.1. Eğitim Yatırımları	8
2.2. MEB Bütçesinden Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Ayrılan Ödenek.....	11
2.3. YÖK-Yükseköğretim Kurumlarının Bütçeleri	13
2.4. Deprem Bölgesi Eğitim Sorunları	13
3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	15

1. GİRİŞ

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2025 yılı bütçesi, yükseköğretim kurumları da dahil **2 trilyon 181 milyar** olarak açıklanmıştır. Ancak bu bütçe Milli Eğitim bütçesi değildir. Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Kredi ve Yurtlar Kurumu-Diğer bütçeleri toplamı çıkartıldığında Milli Eğitim Bakanlığı bütçesi **1 trilyon 451 milyar TL** olarak öngörülmüştür.

Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in TBMM Plan Bütçe Komisyonu'nda yaptığı sunuş konuşmasına ve AKP iktidarının kendinden önceki Milli Eğitim Bakanlarının yine aynı komisyonda yaptıkları konuşmalara göre bu rakam hükümetlerinin eğitime verdiği öneme işaret ediyor şeklinde ifade edilmektedir. Oysa bunun doğru olmadığını, okullarımızda öğrencilerimizin, öğretmenlerimizin, velilerimizin yaşadığı sorunlardan görmekteyiz. 22 yılın 20 yılında eğitim bütçesinin genel bütçe içinde en yüksek rakam olarak açıklanmasına karşın okullarımızın ihtiyaç duyduğu kadrolu hizmetli, güvenlik personeli karşılanabilmiş değildir. Okul yönetimleri okullarımızın hijyeninde kullanılacak temizlik malzemesi için her zaman olduğu velilerin cebine yönelmeye devam etmektedir. Öğretmen açığı karşılanamadığı için her yıl on binlerce ücretli öğretmen istihdam edilmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinin genel bütçe içinde diğer bakanlıkların bütçelerine göre nispeten büyük olması AKP iktidarlarının tercihi sonucu değil, artan nüfusa oranla bakanlığın da nicelik olarak büyümesinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca belirtmek gerekir ki karşılaştırma sadece geçmişle yapılmamalı, sorunlar karşısında eldeki imkânların nasıl kullanıldığı ve benzer durumdaki ülkelerin aynı sorunu nasıl çözdüğü gibi daha farklı açılardan yapılmalıdır. Uluslararası alandaki son verilere göre, tüm eğitim kademeleri birlikte ele alındığında, öğrenci başına yapılan eğitim kurumları harcaması Türkiye'de 5.352 dolar, OECD ülkeleri ortalamasında ise 12.647 dolardır. Buna göre, OECD ülkeleri ortalamasında tüm kademelerde öğrenci başına yapılan eğitim kurumları harcaması neredeyse Türkiye'nin iki katı kadardır. Türkiye, bu harcama miktarı ile Meksika ve Kolombiya'dan sonra öğrenci başına yapılan eğitim kurumları harcamasının en düşük olduğu üçüncü OECD ülkesidir.

2002 yılında Türkiye'nin nüfusu 65 milyon iken 2024 yılında 85 milyondur. Aradaki 20 milyonluk fark elbette ki her türlü rakamı niceliksel olarak büyütmeindedir. 2002-2003 Eğitim-Öğretim yılında örgün eğitimdeki toplam öğrenci sayısı 13 milyon 686 bin 616 idi. Bu sayı 2024 yılında 18 milyon 710 bine 265 çıkmıştır. Bu artış doğal olarak öğretmen sayılarının, okul ve derslik sayılarının artışı getirmiştir. Mesele

nicel artışlar yaşanırken sorunların çözümlenmediği. Sayın Bakanın bütçe sunuşunda ifade ettiği kalabalık sınıflar sorunu çözülmemiştir. Kent merkezlerindeki okullarda, nitelik olarak diğer okullardan öne geçmiş okullarda kalabalık sınıf sorunu devam etmektedir. Bu soruna bulunan çözüm her zaman olduğu gibi ikili eğitim olmuştur. 2012 yılında bitirileceği söylenen ikili eğitim uygulaması aradan geçen 12 yıla rağmen azalmamış artmıştır. Bugün ilkokullarda 2 milyon 147 bin 437, ortaokullarda 1 milyon 381 bin 904 öğrenci ikili eğitim yapan okullarda öğrenim görmektedir. Özellikle de büyük kentlerde bu sorun devam etmektedir. İkili eğitim, ilk olarak derslik sayılarının yetersizliği ikinci olarak da eğitim yatırımlarının yetersizliği anlamına gelmektedir. Öğretmen sayısı 2002-2003 öğretim yılında 515 bin 253 iken 2023-2024 eğitim-öğretim yılında 1 milyon 23 bin 553'e çıkmıştır. Ancak bakan öğretmen sayısındaki artışa vurgu yaparken, ülke nüfusunda ve öğrenci sayısındaki artışa değinmemektedir. Bu artışa rağmen 2023-2024 öğretim yılında iş güvencesi bulunmayan yaklaşık 70 bin civarında ücretli öğretmen okullarımızda çalışmıştır.

2. EĞİTİM BÜTÇESİ

2025 yılı merkezi yönetim bütçesinin **14.731.014.332.000** TL olması öngörülmüştür. Milli Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Kredi ve Yurtlar Kurumu-Diğer bütçeleri toplamı 2025 yılı için 2.181.000.000.000 TL, Milli Eğitim Bakanlığı bütçesi ise **1 trilyon 451 milyar** TL olarak öngörülmüştür.

Tablo 1. 2025 Yılı Eğitim Bütçesi

Milli Eğitim Bakanlığı	1.451.715.540.000 TL
YÖK ve Üniversiteler	488.405.230.000 TL
ÖSYM	5.822.457.000 TL
Diğer-KYK (Yaklaşık)	235.056.773.000 TL
TOPLAM	2.181.000.000.000 TL

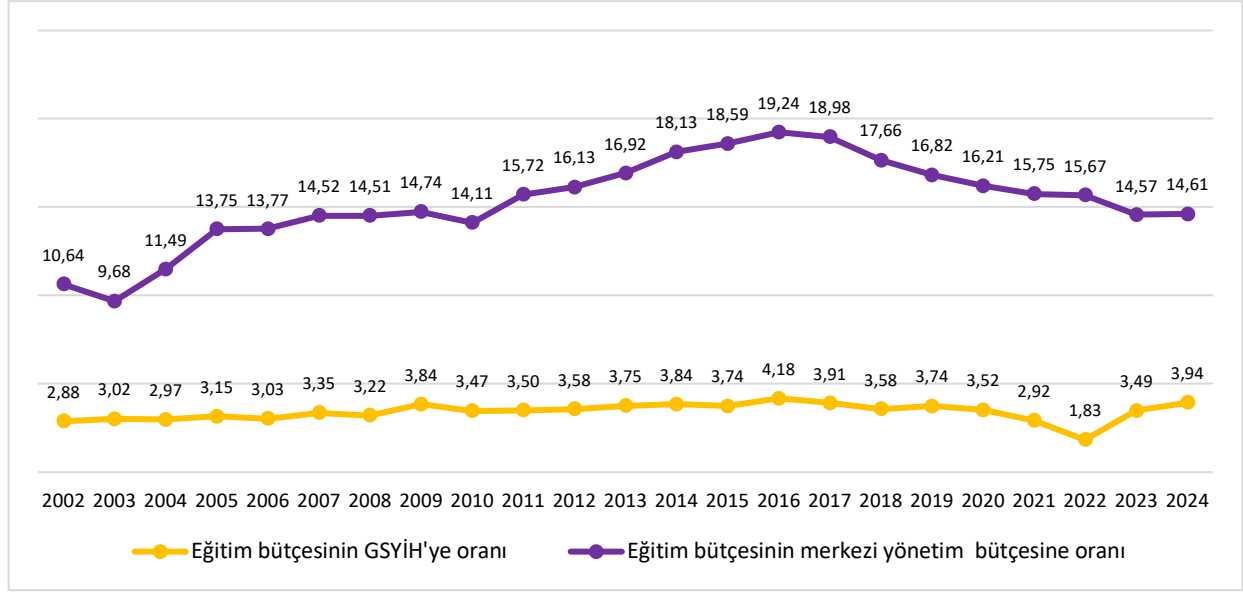
Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

2025 yılında toplam eğitim bütçesi 2.181.000.000.000 TL olarak belirlenmiştir. Toplam eğitim bütçesinin; %66,5'ini MEB, %22,39'unu ÖK ve üniversiteler, %0,26'sını ÖSYM bütçesi, %10,77'sini ise KYK ve diğer bütçeler oluşturmuştur.

Yükseköğretim kurumlarının bütçesi çıkarıldığında Millî Eğitim Bakanlığı'nın bütçesi 1 trilyon 451 milyardır. Bunun %80'ini personel giderlerine ayrılmaktadır. Mal ve hizmet alımlarına ayrılan miktar %8, yatırıma ayrılan pay ise %10'dur. Bu rakam GSYİH içinde değerlendirildiğinde Yusuf Tekin'in rakamlar üzerindeki spekülasyonu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır; 2025 eğitim bütçesinin Gayri Safi Yurt İçi Hasılaya (GSYH) oranı %3,54 (2024 yılı: %3,48 olarak gerçekleşmişti), merkezi yönetim bütçesine oranı ise %14,8 (2024 yılı: %14,43) olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 1. Eğitim Bütçesinin GSYİH ve Merkezi Yönetim Bütçesine Oranı

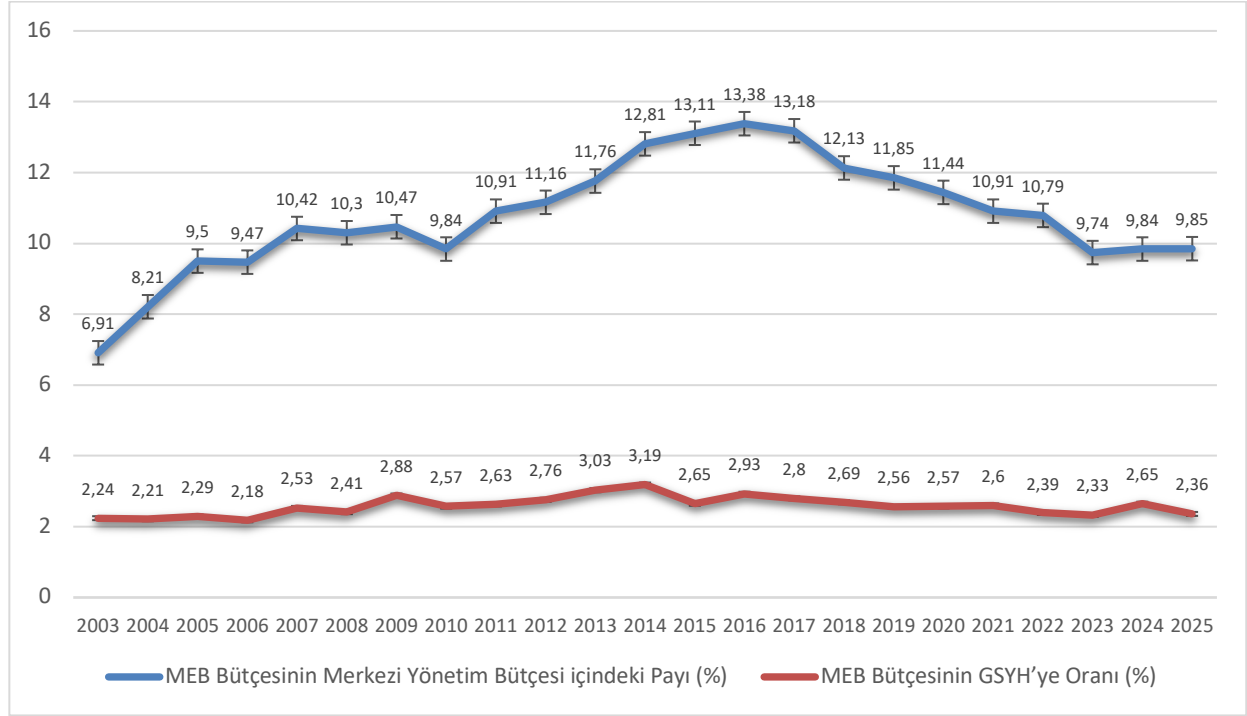
Kaynak: MEB Bütçe Raporu, 2025

Grafik 1'e göre eğitim bütçesi 2016'dan bu yana GSYİH içerisinde ve Merkezi Yönetim Bütçesi içerisinde azalma eğilimine girmiştir. 2016 yılında eğitim bütçesinin GSYİH içerisindeki payı %4,18 iken 2024 yılında bu oran %3,94 olmuştur. 2016 yılında merkezi yönetim bütçesinden eğitime %19,24 oranında pay ayrılırken bu oran 2024'te %14,61'e gerilemiştir. Bu veriler eğitime ayrılan bütçenin sürekli azalma eğiliminde olduğunu ortaya koymaktadır. Eğitime ayrılan pay 4+4+4 eğitim modeli öncesinin gerisinde kalmıştır.

Görüldüğü üzere mevcut bütçenin GSYİH içinde de merkezi bütçe içinde de anlamlı bir artışı yoktur. Hükümetin 1 Ocak itibarıyla vergilere yönelik yeniden değerlendirme oranı (%44) yansıttığında bu rakam geçmiş yıllara oranla alım gücü bakımından yetersiz olacaktır. Sayın Bakana göre ortada bir sorun bulunmuyor. Çünkü kendisi geçen yıl bütçe görüşmelerinde eğitim bütçesinin merkezi yönetim bütçesindeki payının %14'e çıkmasıyla "eğitimin alt yapısı, fiziki şartları ve teknolojik donanımı önemli ölçüde tamamlanmış durumdadır" değerlendirmesini yapmış biridir.

Grafik 2. MEB bütçelerinin merkezi yönetim bütçesi içindeki payı ve GSYİH'ye oranı

Kaynak: MEB Bütçe Raporu, 2025

MEB bütçesini objektif olarak değerlendirmek için Merkezi Yönetim Bütçesi ve GSYİH içerisindeki payına baktığımızda 2016 yılından bu yana MEB bütçesinin merkezi yönetim bütçesi içerisindeki payının azaldığı görülmektedir. 2016 yılında MEB'in payı %13,38 iken 2025 yılında bu oran %9,85'e gerilemiştir. Aynı şekilde 2016 yılında MEB bütçesinin GSYH'ye oranı %2,93 iken 2025 yılında bu oran %2,36'ya gerilemiştir.

Tablo 2. MEB Bütçesi (ekonomik sınıflandırma) (Bin TL)

	2024	2025
Personel giderleri	790.060.716	1.030.744.599
Sermaye giderleri	100.000.000	141.254.495
Sosyal güvenlik kurumuna devlet primi giderleri	94.210.419	131.441.299
Mal ve hizmet alım giderleri	79.707.141	116.553.046
Cari transferler	25.902.262	31.275.568
Sermaye transferleri	349.130	446.533

Tablo 2’de görüldüğü üzere MEB bütçesinde en büyük ödenek personel giderlerine ayrılmaktadır. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından Eylül 2024’te açıklanan kamu istihdamı verilerinde bakanlıklar dahil 41 kurumun içinde bulunduğu genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde (kadrolu, sözleşmeli, sürekli ve geçici işçi, diğer) toplam 3 milyon 570 bin 657 personel olduğu belirtilmiştir. Bu personelin 1 milyon 24 bin 229’u Milli Eğitim Bakanlığı’nda öğretmen olarak görev yapmaktadır. Yani genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde çalışan personelin üçte biri zaten Milli Eğitim Bakanlığı’nda görev yapmaktadır.

Buradan yola çıkarak; bakanlığın 2003’ten beri en yüksek bütçeye sahip bakanlık olduğunu özellikle vurgulaması gerçekleri gizlemekten öte bir anlam taşımamaktadır. Yani bakanlığın bütçesinin yüksek olması eğitime verilen önemin bir göstergesi değil, çalışan sayısının getirdiği bir mecburiyettir.

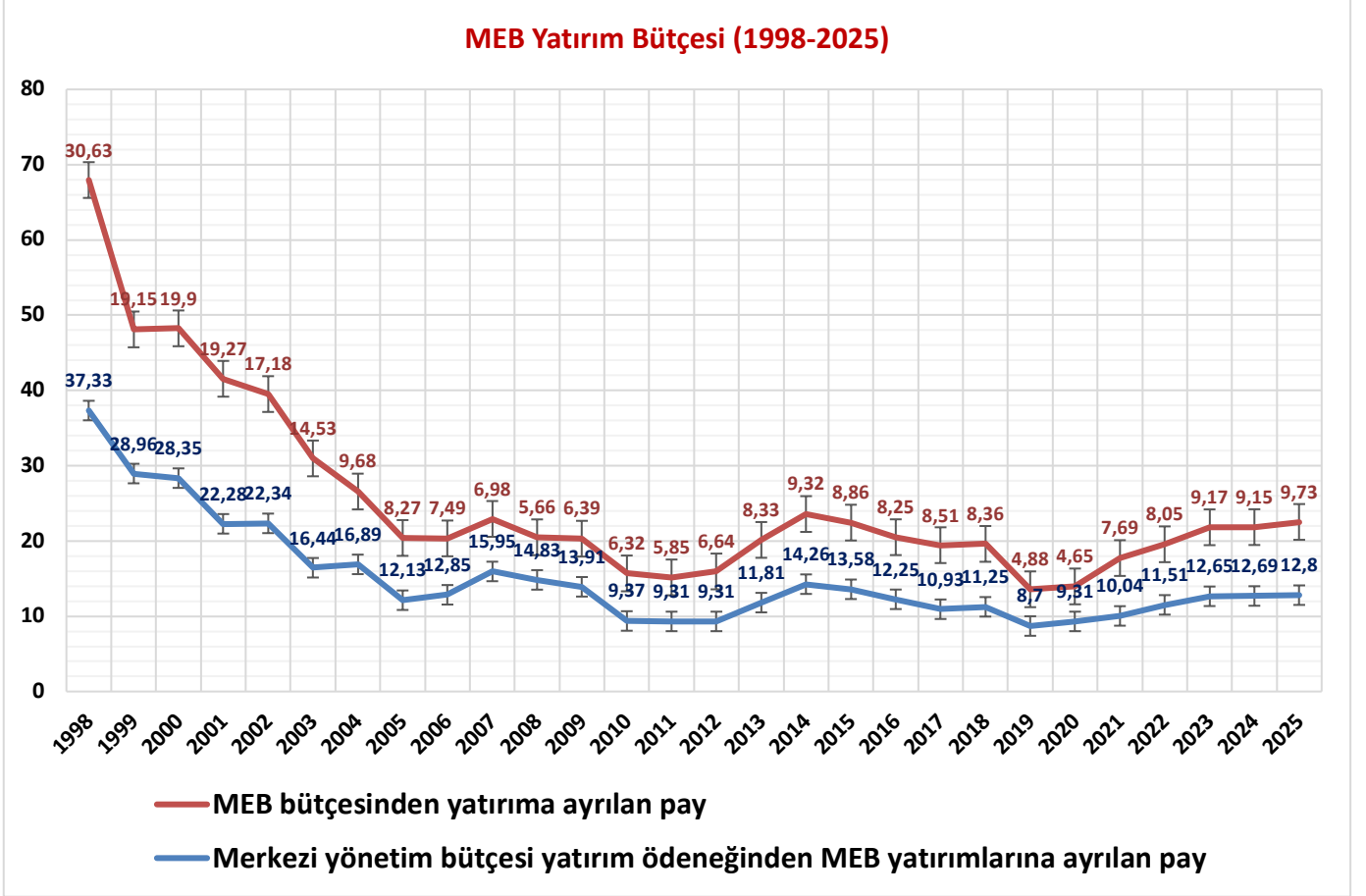
Eğitim bütçesi yıllar içinde rakamsal olarak artıyor gibi görünse de personel ve SGK giderlerinin bütçenin %80’ini kapsamaması, eşit eğitim imkânına erişmeyi engelleyecek önemli bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır. İkili eğitimin sonlandırılması, okullaşma oranlarının artırılması ve eğitimin niteliğinin geliştirilmesi gibi politika ve hedeflerin gerçekleştirilmesi için daha fazla kaynak ayrılması, en azından orta vadede yatırım maliyetlerinin karşılanması açısından bir zorunluluk olarak görülmektedir.

2.1.Eğitim Yatırımları

Grafik 3’te görüldüğü üzere merkezi bütçe yatırım ödeneğinden MEB yatırımlarına 2002 yılında ayrılan pay %22,34 iken, bu oran 2024 yılında %12,64 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca MEB bütçesinden yatırımlara ayrılan pay 2002 yılında %17,18 iken, 2024 yılında bu oran %9,15’e gerilemiştir. Merkezi bütçe yatırım ödeneğinden ve MEB bütçesinden yatırımlara ayrılan payın düşüş eğiliminde olması taşınmalı eğitim, ikili eğitim gibi alanlardaki sorunların 2025 yılında da artarak devam edeceğini ortaya koymaktadır.

Grafik 3. Merkezi yönetim bütçe ödeneğinden MEB yatırımlarına ayrılan pay

İkili eğitimin sonlandırılması, okullaşma oranlarının artırılması ve eğitimin niteliğinin geliştirilmesi gibi politika ve hedeflerin gerçekleştirilmesi için daha fazla kaynak ayrılması, en azından orta vadede yatırım maliyetlerinin karşılanması açısından bir zorunluluk olarak görülmektedir.

Türkiye ile diğer OECD ülkeleri arasında kademeler düzeyinde yapılan eğitim harcamaları arasındaki farklılıklar her geçen yıl artmaktadır. **Devletin eğitim harcamalarına yaptığı katkı yıllar içinde istikrarlı bir şekilde azalırken, hane halkının cebinden yaptığı eğitim harcamalarının payı artmaya devam etmektedir.** Türkiye’de kamusal eğitim yıllardır adım adım tasfiye edilmekte, eğitime ayrılan kamu kaynakları oransal olarak her geçen yıl azalırken, hane halkının cebinden yaptığı eğitim harcamaları artmaktadır. Anayasada ilköğretimde eğitim-öğretimin hukuken parasız olduğu yazmasına

rağmen velilerin ceplerinden yapmak zorunda kaldıkları eğitim harcamaları her geçen yıl artmaktadır. Veliler çocuklarını kimi zaman borçlanarak, kimi zaman bankalardan ‘eğitim kredisi’ çekerek, kimi zaman da gıda harcamalarından kısarak okutmak zorunda bırakılmıştır.

Sayın Bakan bütçe sunuşunda uluslararası PISA ve TIMSS sınavlarıyla ilgili gerçekleri yansıtmamaktadır. Çünkü bu sınavlarda ölçülen sadece başarı değildir. Okulların imkanları, öğretmenlerin durumu, çocukların yaşadıkları sorunlar da tespit edilmektedir. 2022 PISA’da öğrencilerin ekonomik durumu ile başarı arasındaki ilişki ölçülmüştür. Türkiye, öğrenci başına 75 bin doların altında harcama yapan ülkeler kategorisinde yer almıştır. Raporla göre Türkiye’nin öğrenci başına kümülatif eğitim harcaması 47.000 dolardır. (OECD ülkeleri genelinde öğrenci başına ortalama harcama (102.612 ABD Dolarıdır). Rapor Türkiye’de matematik alanındaki öğrenci performanslarındaki farklılığın %12,6’sı, fen alanındaki farklılığın %10,3’ü ve okuma becerileri alanındaki farklılığın ise %9,8’i öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarından kaynaklandığını ortaya koymuştur. Yine aynı rapor Türkiye’nin eğitime yeterli insan kaynağı ayırmadığını tespit etmiştir. Eğitim personeli eksikliği indeksinde OECD ortalaması 0,19’dur. Türkiye için bu değer 2018 yılında 0,08, 2022’de 0,13’tür.

PISA sonuçları öğrencilerin gıdaya ulaşım noktasında Türkiye’nin utanılacak karnesini ortaya koymuştur. Çocukların okula aç geldiği, yeterli beslenemediği PISA raporunda yer almıştır. OECD ülkeleri genelinde ortalama olarak öğrencilerin %8,2’si, yiyecek almaya yetecek paraları olmadığı için son 30 gün içinde haftada en az bir kez yemek yemediklerini bildirmişlerdir. Portekiz (%2,6), Finlandiya (%2,7) ve Hollanda (%2,8) gibi ülkelerde bu sorun %3’ün altında iken gerekli gıdaya ulaşım sağlayamama sorununda %10’nu aşan ülkeler arasında Türkiye de bulunmaktadır. Bu oranlar: Birleşik Krallık (%10,5), Litvanya (%11), Amerika Birleşik Devletleri (%13), Şili (%13,1), Kolombiya (%13,3), Yeni Zelanda (%14,1) ve Türkiye (%19,3). Bu rakam OECD ülkeleri arasında çocuklarını en fazla aç bırakan ülkenin Türkiye olduğunu göstermektedir. PISA, sınıflarda eğitime elverişsiz koşullarda ders işlendiğini, öğrencilerin okul yolunda kendini güvende hissetmediklerini, ebeveynlerin okulla iletişimlerinin yetersiz olduğunu, okullarda cinsiyet ayrımının yapıldığı gibi birçok olumsuz sonucu ortaya çıkarmıştır. PISA eğitimin skor olmadığını bir kez daha göstermiştir. Ne var ki Yusuf Tekin bunu anlamaktan hayli uzak bir kişiliktir.

Eğitimİş
Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası

2.2.MEB Bütçesinden Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Ayrılan Ödenek

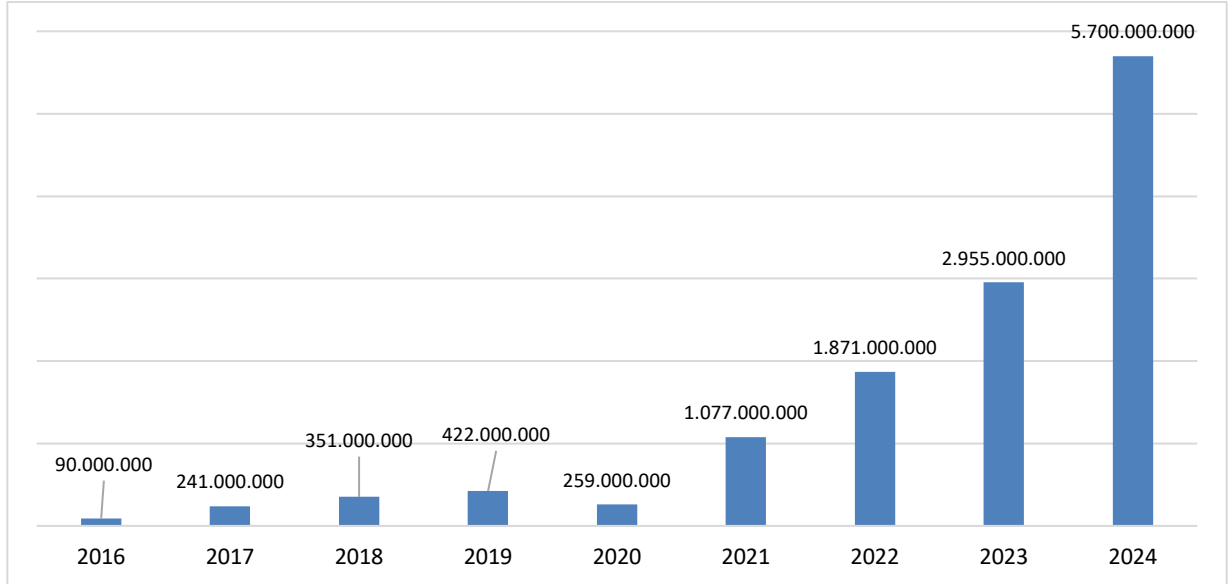
Tablo 3. Kâr amacı gütmeyen kurumlara yapılan transferler

	Kâr amacı gütmeyen kurumlara yapılan transferler
2023	3.612.010.000
2024	5.895.926.000
2025 (bütçe tahmini)	7.048.636.000
2026 (bütçe tahmini)	7.675.605.000

MEB eğitim-öğretimde nitelikli eğitime erişim, temizlik, güvenlik, yeterli beslenme sorunları her gün artarak devam ederken bütçeyi eğitim sorunlarını çözmeye değil, imzaladığı protokollerle kâr amacı gütmeyen kurumlar adı altında cemaat ve tarikatlara aktarmaya devam etmektedir. Nitekim 2023 bütçesinden bu kurumlara 3.612.010.000 TL aktarılmış, 2024'te ise bu miktar %63 artarak 5.895.926.000 TL'ye çıkmıştır. 2025 ve 2026 bütçelerinde de bu artışların devam edeceği tahmin edilmektedir.

Bu transferlerden en büyük pay Maarif Vakfı'na ayrılmaktadır.

Grafik 4. MEB Bütçesinden Maarif Vakfına Ayrılan Ödenek

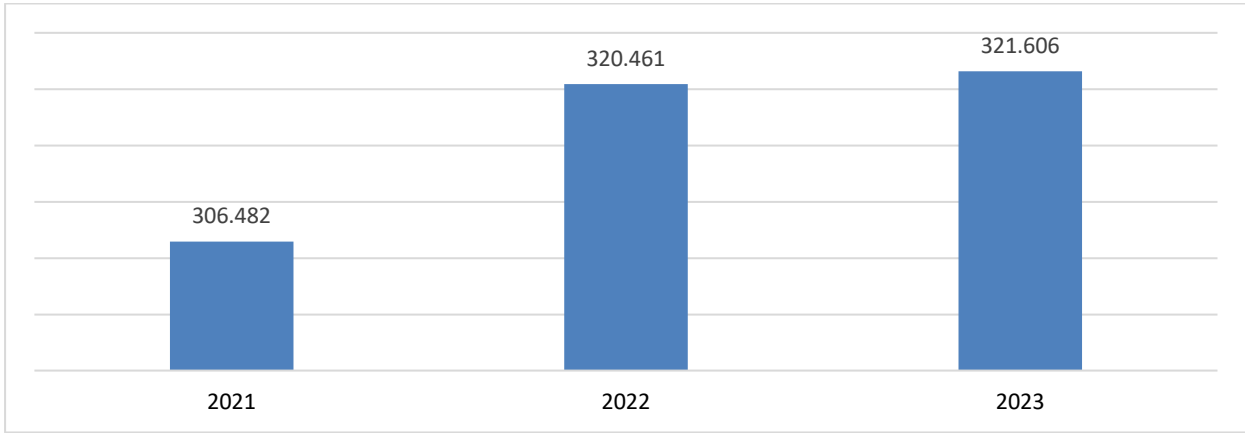
2025 yılı için Türkiye Maarif Vakfına 6,7 milyar TL aktarılması öngörülmüştür. Türkiye Maarif

Vakfi 55 ÷lkede 477 eğitim kurumu ve 41 yurttta yaklaşık 55 bin öğrenciye hizmet sunmaktadır. Kurulduğu günden buyana toplam 13,85 milyar TL para aktarılmış, 2025 yılı için ise 6,7 milyar TL aktarılması öngör÷lmüştür. Türkiye Maarif Vakfı öğrenci başına 123 bin 180 lira harcamaktadır. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okullarda ise öğrenci başına maliyet hesabı yapıldığında MEB'in sadece 84 bin 999 lira kaynak ayırdığı ortaya çıkmaktadır.

Kamu kaynakları Maarif Vakfı ile Bakanın Sivil Toplum Kuruluğu olarak adlandırdığı cemaat ve tarikatlara aktarılırken, burs verilen öğrenci sayısındaki artış oldukça düşük kalmıştır.

Tablo 4. Burs ödemelerinden faydalanan öğrenci sayısı

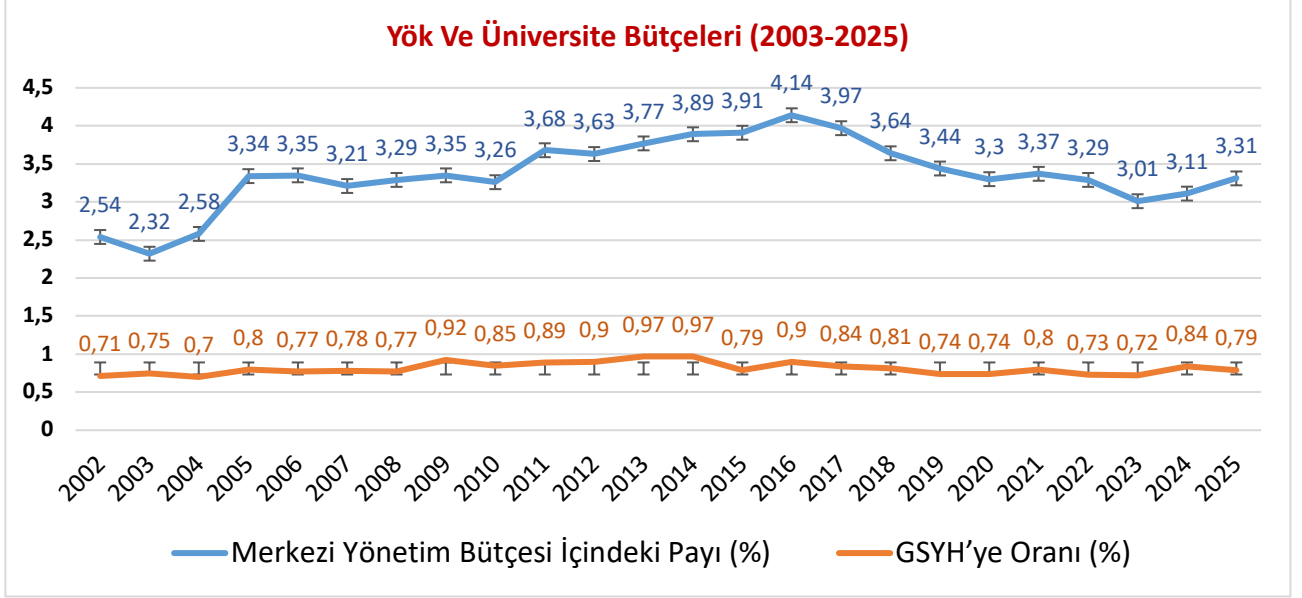
Bakanlığın resmi verilerine göre 2022 yılıyla 2023 yılı arasında burs alan sayısındaki artışın sadece 1145 öğrenci ile sınırlı kaldığı gör÷lmektedir. ÷lkede yaşanan ekonomik kriz ile birlikte öğrencilerin eğitime erişim anlamında eşit şartlarda olmadığını TÜİK tarafından yaş aralığına göre yoksulluk oranlarında açıkça görmekteyiz. Açıklanan yoksulluk oranlarında çocukların (0-17 yaş) yoksulluk oranının %40,1 ile yaş grupları arasında en yüksek yoksulluğa sahip olmasına rağmen burs verilen öğrenci sayısının bu kadar az artış göstermesi eğitimde eşitizliğin artmaya devam edeceğini ortaya koymaktadır.

2.3.YÖK-Yükseköğretim Kurumlarının Bütçeleri

2025 yılı merkezi yönetim bütçesi içinde YÖK ve Üniversitelerin bütçesinin 488.405.230.000 TL olması öngörülmüştür. Ülke genelinde 129 Devlet, 75 vakıf, 4 vakıf MYO olmak üzere toplam 208 yükseköğretim kurumu bulunmaktadır.

Grafik 5. YÖK ve üniversitelerin bütçesinin GSYH'ye ve Merkezi Yönetim Bütçesine oranı.

YÖK-Üniversite bütçesinin GSYH içerisindeki payı 2002 yılında %0,71 iken 2023 yılında bu oran % 0,72'ye yükselmiştir. Üniversite ve öğrenci sayısı ciddi oranda artmış olsa da bütçede yeterince artış gerçekleşmemiştir. 2016 yılında YÖK ve üniversitelerin bütçesi %4,16 iken 2013 yılına geldiğimizde %3,01'e gerilemiştir. 2016 yılından buyana YÖK ve üniversitelerin bütçesi neredeyse yüzde 25 azalmıştır. Yükseköğretim düzeyinde yaşanan nitelik sorununun esas nedeni bütçe eksikliğidir.

2.4.Deprem Bölgesi Eğitim Sorunları

Milli Eğitim Bakanın TBMM sunuşunda deprem bölgesine değinmemiş olması dikkat çekicidir. Bakanın sunuş kitapçığında verilen bilgilere göre deprem bölgesinde deprem nedeniyle 1295 okul yıkılmıştır. Bu okulların sahip olduğu derslik sayısı ise 9935'tir. Bütçe sunuş kitapçığına göre ancak 501 okul yapılmış, bu okulların da sahip olduğu derslik sayısı 7 274. Geçen yıl 24 Kasım Öğretmenler gününde Yusuf Tekin şu cümleleri kurmuştu: "Okullar açıldığında 11 Eylül itibari ile eğitim öğretim sürecini sorunsuz şekilde başlattık. Hızlı bir şekilde bize ayrılan bütçe olanakları çerçevesinde 2 bin 500 civarında yeni derslik yaptık. 45 bin civarında dersliği elden geçirdik. 2024-2025 eğitim öğretim yılı başladığında 6 Şubat'tan önceki derslik düzeyini hedefliyoruz. Planlamamızı ona göre yaptık." Görülüyor ki bu öğretim yılında da deprem bölgesinde 6 Şubat öncesine ulaşılamamıştır. Ayrıca Sayın

Bakandan kamuoyuna deprem bölgesinde yıkılan okullar ile yeni yapılan 501 okulun hangi il ve ilçelere dağılımı açıklamasını bekliyoruz.

Kendisinin plansız ve öngörüsüzlüğünün kanıtı olan sözlerini de hatırlatmayı görev biliyoruz:

15 Haziran. 2023: “Şunu gördük, gerçekten çok güzel tedbirler alınmış, yürüyor tedbirler. **Eylül ayı başı itibarıyla, okullarımız açılmadan bölgedeki derslik sayısı, okul sayısı itibarıyla deprem öncesi koşullara yeniden kavuşmuş olacağız.** <https://www.aa.com.tr/tr/asrin-felaketi/bakan-tek-in-eylul-ayi-basi-itibariyla-okul-ve-derslik-sayisinda-deprem-oncesi-kosullara-yeniden-kavusmus-olacagiz/2923146>

17 Haziran 2023 :**“1 Eylül'de hiçbir sıkıntı yaşamadan eğitim öğretim başlayacak. Yatırımların tamamı bittiğinde fiziksel olarak tamamlandığında ise 6 Şubat'takinden daha fazla sayıda bir dersliğimiz Kahramanmaraş'ta olmuş olacak.”** <https://www.meb.gov.tr/bakan-tek-in-1-eylulde-hicbir-sikinti-yasamadan-egitim-ogretime-baslayacagiz/haber/30229/tr>

22 Haziran 2023: “**Milli Eğitim açısından Adıyaman'da deprem öncesi eğitim öğretim faaliyeti yürütülen 6 bin 346 dersliğimizden 1176'sı kullanılamaz durumda. Dolayısıyla bu 1176 dersliğin yeniden inşa edilmesi gerekiyor ki eski süreç tekrar devam edebilsin. Şu ana kadar halihazırda 177 derslik tamamlanmış, eğitim öğretime hazır. Eylül ayı itibarıyla eğitim-öğretim sürecini alacağımız diğer tedbirlerle birlikte sorunsuz başlatabilecek durumdayız. Yaz aylarını hummalı bir şekilde bu çalışmalarla geçireceğiz. Eylül ayı başladığında eğitim öğretim yılı sorunsuz başlayacak ama gittiğimiz her ilde şunu söylüyoruz. Betonarme yapılar da tamamlandığı zaman mevcut deprem öncesi derslik sayımızın en az yüzde 10 üzerinde bir dersliği hizmete açmış olacağız. Dolayısıyla belki önümüzdeki eğitim öğretim yılında 7 bin derslikte eğitim öğretime devam ediyor olacağız.”** <https://www.aa.com.tr/tr/egitim/bakan-tek-in-depremlerden-etkilenen-illerdeki-ogretmenlerin-konaklama-ihtiyacini-giderecegiz/2928547>

20 Temmuz 2023 “**En kısa zamanda da eskisinden daha imkanların geniş olduğu bir duruma kavuşacağız. Biz de projeksiyonumuzu böyle çizdik. Derslik, fiziki yapı itibarıyla 6 Şubat tarihinden önceki derslik sayısının üzerinde bir derslik, inşallah yakın bir zamanda hayata geçmiş olacak.”** <https://www.aa.com.tr/tr/asrin-felaketi/bakanlar-goktas-ile-tek-in-afet-bolgesi-egitim-destek-programi-isbirligi-protokolunu-imzaladi/2950240>

3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

2025 yılı için eğitime ayrılan bütçe, eğitimin güncel gereksinimlerini, öğrenci ve eğitim emekçilerinin ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. Eğitimin acil çözüm bekleyen sorunları göz önüne alındığında bu trajikomik bütçe, hükümet için eğitimin önem sırasında ne kadar arkalara itildiğinin de en güncel ispatı niteliğindedir.

Eğitim, Anayasa'ya göre ücretsiz sağlanması gereken bir kamu hizmetidir ve beslenme, barınma, ulaşım gibi yan hizmetler de bunun ayrılmaz bir parçasıdır.

Bütçe bir haktır. Haraç ödeyen tebaadan vergi ödeyen halka geçişi ifade eder. Bütçe hakkı halkın temsilcileri aracılığı ile kamu gelir ve giderlerinin belirlenmesidir. AKP iktidarları döneminde hazırlanan bütçelerin içinde uzun yıllardır ne yazık ki halk yoktur. Bu bütçelerde üzerinden geçilmeyen yollara, yolcusu olmayan havaalanlarına, hastası garanti olan hastanelere, yurt dışından amacı, niteliği belli olmayan getirilmiş öğrencilere yapılan ödemeler vardır. Çocuklarını aç okula gönderen, depremde evini, yakınlarını kaybetmiş kendi yurttaşlarımız yoktur. Milli Eğitim Bakanlığı bütçesi de bu genel anlayışı yansıtmaktadır.

İçinde okula aç gelen çocukların doyurulması yoktur.

İkili eğitimin sonlandırılması,

En iyi okul eve en yakın okuldur ilkesinden hareketle taşınmalı eğitimin nasıl bitirileceği,

Öğretmenlerin güvenli ve güvenceli çalışmalarını, refah düzeylerini arttırıcı öneriler yoktur.

ÇEDES gibi MESEM gibi eğitimle ilgili olmayan uygulamaların sonlandırılacağına dair bilgi bulunmamaktadır.

Zorunlu eğitimde okullaşmanın neden %100 olmadığına ilişkin bir açıklama yoktur.

Kısacası kamuoyuna yansıyan hiçbir soruna çözüm yoktur. AKP iktidarı 2024-2025 eğitim öğretim yılını da eğitimde kayıp yıllara eklemiştir.

Bu nedenle öngörülen bütçe, şu acil sorunlara çözüm üretmekten uzaktır:

- Okul ve Derslik İhtiyacı:** Yeterli kaynak ayrılmadığı için yeni okul ve derslikler inşa edilemeyecek, bu da ikili eğitim ve taşınmalı eğitim sorunlarının devam etmesine neden olacaktır.
- Donanım, Fiziki Altyapı ve Materyal Eksikliği:** Bu bütçe okulların temiz, sağlıklı ve güvenli ortamlar haline getirilmesinde ihtiyaç duyulan donanım, fiziki altyapı ve materyali sağlamakta yetersiz kalacaktır.
- Öğrenci Destekleri:** Yoksul öğrencilerin sosyal ve maddi ihtiyaçlarını karşılayacak sosyal destekler sağlanamayacaktır. Öğrencilerin barınma, beslenme gibi en temel ihtiyaçları karşılanmadan,

sağlıklı ve verimli bir eğitim süreci beklemek mümkün değildir.

4. Öğretmen Atamaları: Eğitim sisteminin ihtiyacı kadar öğretmen ataması gerçekleştirilemeyecek ve atama bekleyen öğretmenlerin sorunu daha da derinleşecektir.

5. Eğitim Emekçilerinin Hakları: Eğitim çalışanlarının ekonomik ve sosyal haklarının iyileştirilmesi için gerekli kaynaklar bu bütçede yer almamaktadır.

6. Yükseköğretim Bütçesinin Yetersizliği: Üniversitelerimizin akademik kadro oluşturma, araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütme, kampüs altyapısını geliştirme gibi ihtiyaçları giderek artarken, bütçedeki bu azalma, üniversitelerin kapasitesini ciddi şekilde sınırlamaktadır. Öğrencilerin barınma ve beslenme ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır.

Yapılması gereken bellidir:

- Milli Eğitim Bakanlığı, bir kez olsun adının hakkını vererek bu yetersiz bütçeye itiraz etmeli ve milli eğitimin acil ihtiyaçlarına çözüm olacak nitelikte bir bütçe talebinde bulunmalıdır.
- Bu bütçede yeni okul ve derslikler, dezavantajlı gruptaki öğrencilere verilecek destekler, taşınmalı eğitim ve ikili eğitimi bitirecek hamleler ve iktidar tarafından sadece nostaljik bir vaat gibi anılan köy okullarının artık açılmasını sağlayacak adımların maliyetleri de ayrıntılı biçime yer almalıdır.
- Bütçe geçim sıkıntısıyla boğuşan eğitim emekçilerini de hayata bağlayacak nitelikte olmalıdır. Dolayısıyla MEB ve yükseköğretim bütçelerinin milli gelire oranı en az iki kat arttırılmalıdır.
- Eğitim öğretime hazırlık ödeneği bir maaş tutarında tüm eğitim işgörenlerine ödenmelidir.
- 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde tüm öğretmenlere bir maaş tutarında ikramiye ödenmelidir.
- Sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik uygulamasına derhal son verilmeli, Anayasal bir hak olan güvenceli istihdam, eğitimde tek metot haline gelmelidir.
- Öğretmen açığı ücretli öğretmen çalıştırma yoluyla kapatılmaya devam etmektedir. Bakanın kendi ifadesi ile 68 bin öğretmen açığı bulunmaktadır, aynı zamanda 90 bine yakın ücretli öğretmen çalıştırılmaktadır. Gereken kadar okul ve derslik inşaatı tamamlandığında bu rakamın kat kat büyüyeceği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bütçe bu atamaları mümkün kılabilir bir hale getirilmelidir.
- Eğitim emekçilerine ödenen sosyal yardımlar günün koşullarına göre yeniden belirlenmelidir.
- MEB bütçesinin özel okullara aktarılması, milli eğitim bütçesinin, tüm denetimlerden muaf hale getirilmiş Maarif Vakfı ile paylaşılması derhal engellenmelidir.
- Yükseköğretim kurumları ve üniversitelere akademik kadro oluşturma, araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütme, kampüs altyapısını geliştirmek için gerekli bütçe

sağlanmalıdır. Aynı zamanda öğrencilerin barınma ve beslenme ihtiyaçlarını giderecek bütçe ayrılmalıdır.

Dünyada Başöğretmen unvanlı bir liderin kurduğu tek ülkede, milli eğitim sistemi bu kadar vasat bir anlayışla, bu kadar gerçekçi olmayan rakamlarla idare edilemez!

EĞİTİM-İŞ olarak, eğitime ayrılan bütçenin artırılmasını, kaynakların verimli kullanılmasını ve eğitimin tüm bileşenlerinin ihtiyaçlarının karşılanmasını talep ediyoruz. Öğrencilerimizin sağlıklı, güvenli ve eşit bir eğitim alabilmesi için mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğiz.

Unutulmamalıdır ki; eğitime yatırım, geleceğe yatırımdır!

EğitimİŞ
Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası

